

prima instanță – A. Cazacliu

dosarul nr. 2ra-967/16

instanța de apel – V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița

ÎNCHEIERE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Galina Stratulat

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Cegodari Vasile și Societatea cu răspundere limitată „Cazac-Agro”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bulhac Nina, Bulhac Petru, Tricolici Mihai, Grabovschi Ion, Grabovschi Ana, Potlog Ion, Potlog Valentina, Antocica Valentina, Tătaru Ion, Cerbu Ana, Vîrlan Gheorghe, Samoil Natalia, Samoil Vasile, Boinceanu Ion, Guvir Tatiana, Cebotari Vera, Cebotari Iurie, Cojuhari Alexei, Ungureanu Galina, Roibu Inga, Tătaru Vadim, Gudima Andriana, Tricolici Leonid, Scripnic Stela, Tataru Lilia, Plenis Maria, Plenis Andrei, Plămădeala Mihai, Tricolici Liuba, Tricolici Ion, Buga Vasilii, Trocolici Tatiana, Tricolici Ilie, Bucațel Ion, Antocica Irina, Cebotari Ilie, Cebotari Anastasia, Grabovscaia Aliona, Sclifos Eugen, Chirilov Ion, Cebotari Veronica, Tricolici Axenia, Plămădeală Raisa, Grati Mariana, Grati Iurie, Lazăr Nadejda, Plenis Serghei, Gudima Tudor, Gudima Liuba, Guvir Ion, Macarenco Nina, Salogub Ludmila, Salogub Veaceslav, Barbăneagră Tatiana, Barbăneagră Oleg, Plămădeală Andrei, Ionescu Iurie, Ionescu Maria, Tataru Liuba, Cercel Aurica, Brega Ștefan, Brega Tamara, Plămădeală Nicolai, Iurciuc Ion, Iovu Vialie, Iovu Valeriu, Iovu Viorica, Iovu Victor, Iovu Olga, Hîrcîială Larisa, Hîrcîială Gheorghe, Hîrcîială Iulian, Hîrcîială Irina, Hîrcîială Rodica și Hîrcîială Feodor împotriva Primăriei satului Coșernița, Consiliului sătesc Coșernița, Cegodari Vasile, Societății cu răspundere limitată „Cazac-Agro” cu privire la declararea nulității contractului de arendă din 25 aprilie 2011 și obligarea aducerii terenului în starea inițială, interzicerea desfășurării activității și evacuarea taberei de animale, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Bulhac Nina, Bulhac Petru, Cebotari Ilie, Cebotari Anastasia, Tricolici Mihai, Ionescu Iurie, Grabovschi Aliona, Grabovschi Ana, Tricolici Tatiana, Tricolici Ilie, Tricolici Axenia, Cojuhari Alexei, Samoil Natalia, Samoil Vasile, Potlog Ion, Potlog Valentina, Salogub Ludmila, Salogub Veaceslav, Plenis Maria, Plenis Andrei, Gudima Tudor, Gudima Liuba, Brega Ștefan, Brega Tamara, Iovu Valeriu și Iovu Viorica, casată hotărîrea Judecătorei Criuleni din 08 iunie 2015, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii și împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015, prin care a fost restituită lui Cegodari Vasile cererea de apel depusă împotriva hotărîrii Judecătorei Criuleni din 08 iunie 2015

c o n s t a t ă

La 21 iulie 2014 Bulhac Nina, Bulhac Petru, Tricolici Mihai, Grabovschi Ion, Grabovschi Ana, Potlog Ion, Potlog Valentina, Antocica Valentina, Tătaru Ion, Cerbu Ana, Vîrlan Gheorghe, Samoil Natalia, Samoil Vasile, Boinceanu Ion, Guvir Tatiana, Cebotari Vera, Cebotari Iurie, Cojuhari Alexei, Ungureanu Galina, Roibu Inga, Tătaru Vadim, Gudima Andriana, Tricolici Leonid, Scripnic Stela, Tataru Lilia, Plenis Maria, Plenis Andrei, Plămădeala Mihai, Tricolici Liuba, Tricolici Ion, Buga Vasiliu, Trocolici Tatiana, Tricolici Ilie, Bucațel Ion, Antocica Irina, Cebotari Ilie, Cebotari Anastasia, Grabovscaia Aliona, Sclifos Eugen, Chirilov Ion, Cebotari Veronica, Tricolici Axenia, Plămădeală Raisa, Grati Mariana, Grati Iurie, Lazăr Nadejda, Plenis Serghei, Gudima Tudor, Gudima Liuba, Guvir Ion, Macarenco Nina, Salogub Ludmila, Salogub Veaceslav, Barbăneagră Tatiana, Barbăneagră Oleg, Plămădeală Andrei, Ionescu Iurie, Ionescu Maria, Tataru Liuba, Cercel Aurica, Brega Ștefan, Brega Tamara, Plămădeală Nicolai, Iurciuc Ion, Iovu Vialie, Iovu Valeriu, Iovu Viorica, Iovu Victor, Iovu Olga, Hîrcîială Larisa, Hîrcîială Gheorghe, Hîrcîială Iulian, Hîrcîială Irina, Hîrcîială Rodica și Hîrcîială Feodor s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Coșernița, Consiliului sătesc Coșernița, Cegodari Vasile, SRL „Cazac-Agro” cu privire la declararea nulității contractului de arendă din 25 aprilie 2011 și obligarea aducerii terenului în starea inițială, interzicerea desfășurării activității și evacuarea taberei de animale.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, pîrții Cegodari Vasile și SRL „Cazac-Agro” desfășoară activitate de antreprenariat prin organizarea ilegală a taberei pentru animale, în care se află aproximativ 40 bovine, 30 porcine și 200 caprine și ovine.

Indică reclamanții că de la declanșarea acestei activități în zonă s-a creat o situație deplorabilă de mediu, fiind afectată zona de odihnă și agrement, precum și impurificarea apei potabile din izvoarele de suprafață. Persistă permanent mirosul insuportabil de la tabăra de animale, fiind resimțit pînă în intravilanul satului Coșernița, r-ul Criuleni.

La 16 mai 2014 Inspecția Ecologică Criuleni prin actul de control nr. 082032 din 16 mai 2014 a solicitat lui Cegodari Vasile eliberarea terenului acaparat, retragerea activității în raza terenului deținut legal și depozitarea deșeurilor animaliere pe terenuri special amenajate.

Totodată, terenul agricol cu suprafața 0.1475 ha a fost scos la licitație și transmis în arendă lui Cegodari Vasile, prin decizia Consiliului sătesc Coșernița nr. 3/6 din 29 martie 2011.

Consideră reclamanții că, terenul agricol nu urma a fi scos la licitație, deoarece constituie o zonă sanitară și zonă de protecție a apelor de suprafață și subterane.

De asemenea reclamanții consideră ilegale și procesul-verbal nr. 4 din 25 aprilie 2011 privind rezultatele licitației, contractul din 25 aprilie 2011 de arendă funciară a terenului încheiat între Primăria s. Coșernița r-ul Criuleni și Cegodari Vasile, decizia Consiliului s. Coșernița r-ul Criuleni nr. 3/5 din 23 septembrie 2011 de dare în arendă lui Cegodari Vasile a terenului agricol cu nr. cadastral 3124105936 cu suprafața 1457 ha și decizia Consiliului s. Coșernița r-ul Criuleni nr. 4/3 din 02 iunie 2014, conform căreia lui Cegodari Vasile i-au fost legalizate construcțiile neautorizate cu depășirea hotarelor terenului arendat.

Cer reclamanții declararea nulității a contractului de arendă din 25 aprilie 2011; obligarea lui Cegodari Vasile, SRL „Cazac-Agro” și Primăria s. Coșernița să aducă în starea inițială pârțile, apele de suprafață, inclusiv cele potabile, fișiile riverane și de protecție; interzicerea desfășurării în zona sanitară și în fișia de protecție a apelor de suprafață și potabile a activității de creștere a animalelor, instalarea/autorizarea colectoarelor de ape reziduale de la fermele și complexele zootehnice, autorizarea/depozitarea deșeurilor menajere și de producție rezultate din creșterea animalelor; evacuarea taberei de animale.

Ulterior, reclamanții și-au completat cerințele acțiunii și au solicitat anularea deciziei Consiliului s. Coșernița nr. 3/6 din 29 martie 2011 în partea ce ține de pct.1 prin care s-a decis scoaterea la licitație a terenului agricol cu nr. cadastral 3124105936 cu suprafața de 0,1457 ha; anularea procesului-verbal cu privire la negocierile directe nr. 4 cu privire la rezultatele negocierilor directe din 24 aprilie 2011, prin care a fost desemnat câștigător Cegodari Vasile; anularea deciziei Consiliului s. Coșernița nr. 3/5 din 23 septembrie 2011 prin care s-a decis darea în arendă lui Cegodari Vasile a terenului cu nr. cadastral 3124105936; anularea deciziei Consiliului s. Coșernița nr. 4/3 din 02 iunie 2014 prin care lui Cegodari Vasile i-au fost legalizate construcțiile neautorizate cu depășirea hotarelor terenului arendat.

În motivarea cerințelor suplimentare reclamanții au indicat că, comunicatul informativ privind desfășurarea licitației a fost publicat doar în presa locală, nu și în Monitorul Oficial, după cum prevede Hotărîrea Guvernului nr. 136 din 10 februarie 2009. Totodată, acest comunicat a fost publicat cu încălcarea termenului minim stabilit de același act normativ, în cazul în care norma impune un termen de cel puțin 15 zile, iar anunțul vizat a fost publicat doar la 13 zile de la desfășurarea licitației. Și nici conținutul comunicatului de participare la licitație nu corespunde cerințelor impuse de pct. 11 din Regulamentul privind licitația cu strigare și reducere.

La adoptarea deciziei nr. 3/5 din 23 septembrie 2011 au fost încălcate prevederile art. 21 din Legea privind administrația publică locală și art. 12 al. (1) din Legea cu privire la conflictul de interese, care prevede că actele administrative emise/adoptate sau actele juridice încheiate de persoanele prevăzute la art. 3 cu încălcarea dispozițiilor art. 9 al. (1) sunt lovite de nulitate. Or, la ședința stabilită au participat în calitate de consilier Cegodari Vasile, iar președintele ședinței a fost Cazacu Alexandru.

Prin hotărîrea Judecătorei Criuleni din 08 iunie 2015, acțiunea a fost admisă parțial, fiind obligat Cegodari Vasile să evacueze de pe terenul cu suprafața de 0,1475 ha din s. Coșernița r-nul Criuleni cu nr. cadastral 3124105.936 tabăra de animale și deșeurile menajere ce aparțin SRL „Cazac-Agro”, precum și s-a încasat de la Cegodari Vasile în beneficiul reclamanților cheltuielile de judecată de 200 lei, în rest acțiunea în partea anulării contractului de arendă și obligarea restabilirii stării inițiale a terenului a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel depuse inclusiv de Cegodari Vasile și i-a fost acordat termen pînă la 02 decembrie 2015 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat de 75 lei. Totodată, i-a fost explicat apelantului că în caz dacă nu va îndeplini în termen indicațiile din încheierea judecătorească, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015, a fost restituită lui Cegodari Vasile cererea de apel depusă împotriva hotărîrii Judecătorei Criuleni din 08 iunie 2015.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, a fost admis apelul declarat de Bulhac Nina, Bulhac Petru, Cebotari Ilie, Cebotari Anastasia, Tricolici Mihai, Ionescu Iurie, Grabovschi Aliona, Grabovschi Ana, Tricolici Tatiana, Tricolici Ilie, Tricolici Axenia, Cojuhari Alexei, Samoil Natalia, Samoil Vasile, Potlog Ion, Potlog Valentina, Salogub Ludmila, Salogub Veaceslav, Plenis Maria, Plenis Andrei, Gudima Tudor, Gudima Liuba, Brega Ștefan, Brega Tamara, Iovu Valeriu și Iovu Viorica, casată hotărîrea Judecătorei Criuleni din 08 iunie 2015 cu emiterea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii – fiind anulat pct. 1 al deciziei Consiliului s. Coșernița r-ul Criuleni nr. 3/6 din 29 martie 2011 cu privire la scoaterea la licitație pentru arendă a terenului agricol cu nr. cadastral 3124105936 cu suprafața 0,1457 ha; anulat procesul-verbal nr. 4 din 25 aprilie 2011 privind rezultatele licitației (negocierii directe) între comisia de licitație și Cegodari Vasile; anulat contractul din 25 aprilie 2011 de arendă funciară a terenului încheiat între Primăria s. Coșernița r-ul Criuleni și Cegodari Vasile; anulată decizia Consiliului s. Coșernița r-ul Criuleni nr. 3/5 din 23 septembrie 2011 de dare în arendă lui Cegodari Vasile a terenului agricol cu nr. cadastral 3124105936 cu suprafața de 0,1457 ha; anulată decizia Consiliului s. Coșernița r-ul Criuleni nr. 4/3 din 02 iunie 2014 de permitere directorului SRL „Cazac-Agro” de executare a lucrărilor de construcție necapitală a adăposturilor pentru ovine și bovine pe terenul cu nr. cadastral 3124105936; evacuarea taberei de animale de pe terenul cu nr. cadastral 3124105936; obligarea aducerii terenului în starea inițială, în rest acțiunea a fost respinsă. S-a dispus încasarea în mod solidar de la Cegodari Vasile și SRL „Cazac - Agro” în beneficiul lui Bulhac Nina a cheltuielilor de judecată de 350 lei pentru achitarea taxei de stat.

La 19 februarie 2016 Cegodari Vasile și SRL „Cazac-Agro” au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 09 decembrie 2015 și încheierii din 02 decembrie 2015 de restituire lui Cegodari Vasile a cererii de apel depuse împotriva hotărîrii Judecătorei Criuleni din 08 iunie 2015, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 02 decembrie 2015 și a deciziei din 09 decembrie 2015, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului au indicat că, instanțele la pronunțarea hotărîrilor au interpretat în mod eronat normele de drept material și nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei.

Recurenții invocă ilegalitatea hotărîrii primei instanțe în partea în care pretențiile reclamanților au fost admise, în cazul în care instanța nu a constatat circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii, a fost încălcat rolul diriguitor al instanței în proces, la baza hotărîrii au fost puse probe care au fost prezentate de oponenți cu încălcarea procedurii stabilite, a fost încălcat principiul egalității părților în proces, a fost încălcată disciplina din cadrul procesului, în cazul în care la aceasta au participat o sumedenie de reclamanți etc. Nu s-a dat apreciere faptului că mirosul urât nu vine de la fermă, ci de la gunoiștea din sat, care se află în imediata apropiere.

Deși instanța a menționat că a fost încălcată distanța de amplasare a taberei de animale de prima casă din sat, aceasta a respins demersul recurenților privind crearea

unei comisii constituită din specialiști care vor determina distanța real existentă dintre aceste două puncte de reper.

Este ilegală încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015 de restituire a apelului declarat de Cegodari Vasile împotriva hotărîrii primei instanțe, în cazul în care părțile cointeresate nu au recepționat încheierea din 21 octombrie 2015 de a nu da curs cererii de apel, or despre existența acesteia au aflat ulterior, după ce au primit și decizia motivată din 09 decembrie 2015. Mai mult ca atât, avocatul lor, Batîr Valeriu, pînă în prezent nu a recepționat încheierea și decizia instanței de apel.

În final, deoarece apelul lui Cegodari Vasile a fost restituit, instanța de apel a examinat doar apelul declarat de intimați.

Curtea de Apel Chișinău la adoptarea deciziei din 09 decembrie 2015 a încălcat normele de drept material și procedural, nu a dovedit circumstanțele considerate de prima instanță ca fiind stabilite, a examinat pricina în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Vis-a-vis de anularea deciziei de transmitere în arendă a terenului din litigiu, Cegodari Vasile a menționat că acesta i-a fost transmis în folosință lui personal, dar nu și membrilor familiei lui. Nu a fost încălcată nici procedura de publicare a comunicatului informativ, în cazul în care acesta a fost publicat într-un ziar local, iar contextul comunicatului îi este imputat autorității publice locale și nu participantului la licitație.

Cît privește folosirea terenului agricol de către Cegodari Vasile pentru creșterea animalelor, în acest sens recurentul s-a adresat cu cerere către Primăria s. Coșernița privind darea în arendă a terenului firmei SRL „Cazac –Agro”.

Totodată, gospodăria este amenajată la o distanță de 160 metri de zona rezidențială și conform informației de la președintele r-lui Criuleni, întreținerea animalelor corespunde cerințelor sanitar-veterinare, iar gospodăria dată nu creează impedimente locuitorilor din s. Coșernița.

Consideră că dispoziția Primăriei s. Coșernița nr. 22 din 15 septembrie 2015, prin care s-a dispus rezilierea unilaterală a contractului de arendă din 25 aprilie 2011 încheiat între Primăria s. Coșernița și Cegodari Vasile, cu obligarea ultimului și a SRL „Cazac-Agro” să elibereze terenul agricol, este una ilegală și abuzivă, or Cegodari Vasile a investit sume enorme în această afacere, iar desfășurarea ei a fost permisă de autoritățile publice locale.

Deși autoritățile publice de nivel central au constatat mai multe abateri în desfășurarea activității, recurenții s-au conformat prescrierilor impuse, au lichidat toate încălcările constatate și au achitat amenzile impuse lor. Respectiv, deoarece au fost înlăturate toate abaterile imputate anterior, decade necesitatea de declarare a nulității contractului de arendă.

Deoarece decizia și încheierea contestată au fost recepționate de recurenți abia la 08 februarie 2016, recursul se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cegodari Vasile și SRL „Cazac-Agro” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza *Purcell contra Irlandei*, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Cegodari Vasile și SRL „Cazac-Agro”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Sunt irelevante și argumentele recurentului Cegodari Vasile vis-a-vis de ilegalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2015 de restituire a cererii de apel în temeiul art. 369 al. (1) CPC, în cazul în care instanța de apel prin încheierea din 21 octombrie 2015 nu a dat curs apelului declarat de Cegodari Vasile și i-a fost acordat acestuia termen suficient, pînă la data de 02 decembrie 2015, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat de 75 lei.

Or, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art. 110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art. 113 al. (1) CPC.

Avînd în vedere că apelantul nu s-a conformat termenului de procedură stabilit de instanță și nu a îndeplinit în limita acestuia indicațiile instanței de apel, survin consecințele art. 369 al. (1) CPC de restituire a apelului declarat.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Cegodari Vasile și SRL „Cazac-Agro” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de către Cegodari Vasile și Societatea cu răspundere limitată „Cazac-Agro” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Galina Stratulat